

در سال آبی مورد بررسی، تعداد سدهای مخزنی کشور که دارای آمار روزانه بهره‌برداری می‌باشند ۱۵۲ سد با حجم کل ۴۷/۴ میلیارد متر مکعب بود. موجودی آب این سدها در پایان سال آبی مذکور حدود ۴۳/۵ درصد از کل حجم مخازن این سدها بود که نسبت به پایان سال آبی قبل ۳/۶ واحد درصد افزایش یافته است.

جدول ۳-۲- ارتفاع تجمعی بارندگی (میلی‌متر)

درصد اختلاف با	سال آبی		۱۳۹۱-۹۲	۱۳۹۲-۹۳	درصد اختلاف با
	سال آبی گذشته	متوسط ۴۵ ساله			
دریای خزر	۳۶۶/۲	۴۰۵/۲	-۱۳/۴	-۹/۶	
خلیج فارس	۳۲۷/۹	۳۴۳/۶	-۸/۴	-۴/۶	
دریاچه ارومیه	۲۷۹/۵	۳۲۶/۷	-۱۷/۰	-۱۴/۴	
مرکزی	۱۴۱/۰	۱۶۲/۲	-۱۲/۱	-۱۳/۱	
هامون	۱۰۰/۱	۱۱۰/۵	-۲/۸	-۹/۴	
سرخس	۱۷۸/۵	۲۰۳/۹	-۱۷/۲	-۱۲/۵	
کل کشور	۲۱۶/۷	۲۳۸/۶	-۱۱/۰	-۹/۲	

ماخذ: شرکت مدیریت منابع آب ایران

۳-۲- تولیدات زراعی^(۱) و باغی

براساس آمار وزارت جهاد کشاورزی، در سال ۱۳۹۳ حدود ۹۰/۶ میلیون تن انواع محصولات زراعی و باغی از اراضی و باغات کشور برداشت شد که نسبت به سال قبل ۷/۸ درصد افزایش نشان می‌دهد. از این میزان تولید، ۷۴/۱ میلیون تن (۸۱/۸ درصد) سهم محصولات زراعی بود که در مقایسه با سال زراعی قبل ۸/۸ درصد افزایش داشت. همچنین، تولید محصولات باغی به میزان ۱۶/۵ میلیون تن بود که نسبت به سال قبل ۳/۵ درصد افزایش داشت.

۲- سال زراعی ۱۳۹۲-۹۳ از مهر ماه ۱۳۹۲ لغایت شهریور ماه ۱۳۹۳ را شامل می‌گردد و به جهت اختصار، در جداول و نمودارهای مربوطه به جای «سال زراعی ۱۳۹۲-۹۳»، «سال ۱۳۹۳» بیان می‌شود.

براساس آمار وزارت جهاد کشاورزی، در سال ۱۳۹۳ مجموع تولید محصولات عمده کشاورزی، شامل محصولات زراعی، باغی، دامی و شیلات حدود ۱۰۴/۲ میلیون تن بود که نسبت به سال قبل از آن ۷/۵ درصد افزایش نشان می‌دهد. بر این اساس و طبق برآوردهای مقدماتی، ارزش افزوده گروه کشاورزی (به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۸۳) در سال ۱۳۹۳ نسبت به سال قبل ۳/۸ درصد افزایش یافت.

جدول ۳-۱- عملکرد تولید محصولات کشاورزی (هزار تن)

سال	نرخ رشد		سال	سهم از کل (درصد)
	۱۳۹۲	۱۳۹۳		
۶۸۰۷۴	۷۴۰۷۲	۸/۸	۷۱/۱	۷۱/۱
۱۵۹۵۶	۱۶۵۲۰	۳/۵	۱۵/۹	۱۵/۹
۱۱۹۵۸	۱۲۶۲۱	۵/۵	۱۲/۱	۱۲/۱
۸۸۵	۹۴۷	۷/۱	۰/۹	۰/۹
۹۶۸۷۳	۱۰۴۱۶۱	۷/۵	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰

ماخذ: وزارت جهاد کشاورزی

۳-۱- منابع آب

بنا بر گزارش وزارت نیرو، در سال آبی ۱۳۹۲-۹۳^(۱)، حجم بارندگی در کشور ۳۵۷/۲ میلیارد متر مکعب (با میانگین ارتفاع ۲۱۶/۷ میلی‌متر در واحد سطح) بود که نسبت به سال آبی گذشته ۹/۲ درصد و در مقایسه با میانگین بلندمدت (۴۵ ساله) ۱۱/۰ درصد کاهش یافت. در این سال حجم جریان‌های سطحی آب نیز ۴۲/۷ میلیارد متر مکعب برآورد گردید که نسبت به سال آبی گذشته ۱۲/۹ درصد و نسبت به متوسط بلندمدت ۵۱/۶ درصد کاهش نشان می‌دهد.

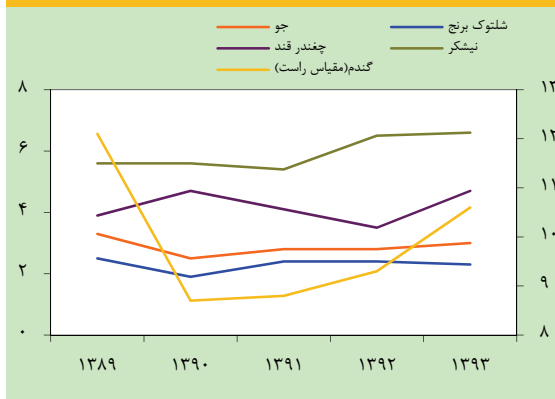
۱- سال آبی ۱۳۹۲-۹۳، نیمه دوم سال ۱۳۹۲ و نیمه اول سال ۱۳۹۳ را شامل می‌شود.

جدول ۳-۳- عملکرد محصولات عمده زراعی و باغی در واحد سطح (۱) (کیلوگرم/هکتار)

درصد تغییر	سال		
	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
تولیدات زراعی			
۲۰/۱	۱۷۴۵	۱۴۵۴	گندم
۰/۳	۱۷۲۵	۱۷۲۰	جو
۰/۴	۴۳۵۴	۴۳۳۶	شلتوک برنج
۱۱/۲	۷۱۰۱	۶۳۸۶	ذرت دانه‌ای
-۷/۲	۲۱۷۰	۲۳۳۷	پنبه
-۲/۰	۷۳۹۶۲	۷۵۴۹۵	نیشکر
۱۵/۹	۴۸۷۲۲	۴۲۰۲۱	چغندر قند
-۲/۷	۱۵۸۵	۱۶۲۸	دانه‌های روغنی
-۱۲/۴	۱۷۸۱	۲۰۳۳	توتون و تنباکو
۱۴/۲	۷۴۹	۶۵۶	حبوبات
۸/۲	۳۱۳۶۰	۲۸۹۹۵	سیب‌زمینی
۱/۴	۳۷۴۹۹	۳۶۹۹۴	پیاز
تولیدات باغی			
-۱۲/۵	۱۵۷۵۲	۱۸۰۱۱	مرکبات
۹/۰	۱۰۹۷۸	۱۰۰۷۱	انگور
۹/۴	۱۶۷۶۹	۱۵۳۳۲	سیب
۲/۳	۷۵۷	۷۴۰	پسته
-۲۷/۷	۲۶۱۹	۳۶۲۴	برگ سبز چای

ماخذ: وزارت جهاد کشاورزی
۱- نسبت ارقام کامل تولید به سطح زیر کشت بارور

نمودار ۳-۱- تولید محصولات عمده زراعی (میلیون تن)

در سال زراعی مورد بررسی، مجموع تولید گروه غلات

(گندم، جو، شلتوک برنج و ذرت دانه‌ای) با ۶/۹ درصد افزایش نسبت به سال گذشته به ۱۷/۶ میلیون تن رسید. در این سال تولید گندم و جو به ترتیب با ۱۳/۷ و ۵/۱ درصد افزایش و تولید ذرت و برنج به ترتیب با ۱۰/۴ و ۴/۲ درصد کاهش نسبت به سال قبل مواجه بود.

جدول ۳-۴- تولید و سطح زیر کشت محصولات عمده زراعی و باغی (۱)

(هزار هکتار - هزار تن)

درصد تغییر	۱۳۹۳		۱۳۹۲		
	تولید	سطح زیر کشت	تولید	سطح زیر کشت	
تولیدات زراعی					
۱۳/۷	۱۰۵۷۹	۶۰۶۱	۹۳۰۴	۶۴۰۰	گندم
۵/۱	۲۹۵۵	۱۷۱۳	۲۸۱۲	۱۶۳۵	جو
-۴/۲	۲۳۴۷	۵۳۹	۲۴۵۰	۵۶۵	شلتوک برنج
-۱۰/۴	۱۶۵۹	۲۳۴	۱۸۵۲	۲۹۰	ذرت دانه‌ای
-۳/۰	۱۸۴	۸۵	۱۹۰	۸۱	پنبه
۰/۸	۶۵۸۹	۸۹	۶۵۳۷	۸۷	نیشکر
۳۶/۴	۴۷۳۱	۹۷	۳۴۶۷	۸۳	چغندر قند
-۳۰/۸	۳۴۴	۲۱۷	۴۹۷	۳۰۵	دانه‌های روغنی
۰/۶	۱۹	۱۱	۱۹	۹	توتون و تنباکو
۲۱/۸	۶۱۵	۸۲۲	۵۰۵	۷۷۰	حبوبات
۸/۵	۴۹۸۹	۱۵۹	۴۵۹۸	۱۵۹	سیب‌زمینی
۰/۸	۲۰۶۶	۵۵	۲۰۵۰	۵۵	پیاز
تولیدات باغی					
-۱۱/۵	۳۸۰۰	۲۴۱	۴۲۹۳	۲۳۸	مرکبات
۱۰/۸	۳۰۵۰	۲۷۸	۲۷۵۴	۲۷۳	انگور
۱۱/۹	۳۳۹۸	۲۰۳	۳۰۳۵	۱۹۸	سیب
۶/۵	۲۴۰	۳۱۷	۲۲۵	۳۰۴	پسته
-۲۵/۹	۷۲	۲۸	۹۷	۲۷	برگ سبز چای

۱- ارقام سطح زیر کشت محصولات باغی مربوط به سطح زیر کشت بارور است.

ماخذ: وزارت جهاد کشاورزی

به ۱۱/۹ میلیون تن رسید. در این سال تولید نیشکر و چغندر قند به ترتیب ۵۵/۵ و ۳۹/۹ درصد از تولید محصولات زراعی صنعتی را به خود اختصاص دادند و تولید این محصولات به ترتیب به

در سال ۱۳۹۳، مجموع تولید محصولات زراعی صنعتی^(۱)

نسبت به سال زراعی قبل از آن با افزایشی به میزان ۱۰/۸ درصد

۱- شامل پنبه، نیشکر، چغندر قند، دانه‌های روغنی و «توتون و تنباکو» می‌باشد.

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۳

۳-۴- خرید تضمینی محصولات عمده کشاورزی

به منظور تشویق کشاورزان به تولید محصولات اساسی کشاورزی، ایجاد تعادل در نظام تولید و حفظ سطح درآمد کشاورزان، دولت همواره طی سال‌های اخیر در خصوص تعیین قیمت خرید تضمینی محصولات کشاورزی و خرید این محصولات اقدام کرده است. در سال زراعی ۹۳-۱۳۹۲، قیمت همه محصولات زراعی مشمول خرید تضمینی در مقایسه با سال زراعی قبل افزایش یافت. بیشترین میزان افزایش قیمت خرید تضمینی مربوط به «لوبیا قرمز» و «عدس» بود که به ترتیب با ۹۷/۸ و ۹۶/۱ درصد رشد نسبت به سال قبل به ۱۷۸۰۰ و ۲۰۰۰۰ ریال به ازای هر کیلوگرم رسید.

جدول ۳-۷- قیمت خرید تضمینی محصولات عمده کشاورزی

درصد تغییر	سال			کیلوگرم/ریال
	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	
۳۱/۳	۱۰۵۰۰	۸۰۰۰	۴۲۵۰ ^(۱)	گندم
۷۳/۳	۷۸۰۰	۴۵۰۰	۳۴۰۰	جو
۲۸/۶	۲۷۰۰۰	۲۱۰۰۰	۱۷۲۰۰	برنج خزر
۵۵/۶	۲۱۰۰	۱۳۵۰	۱۰۵۰	چغندر قند

ماخذ: مصوبات هیات وزیران
۱- ماخذ: شرکت بازرگانی دولتی ایران

۳-۵- یارانه پرداختی

در سال ۱۳۹۳، یارانه پرداختی بابت کالا و خدمات (موضوع ردیف بودجه‌ای ۵۲۰۰۰۰) به میزان ۱۵۱/۸ هزار میلیارد ریال بود. از این مبلغ، معادل ۵۵/۲ هزار میلیارد ریال به کالا و خدمات و فعالیت‌های مرتبط با بخش کشاورزی پرداخت شد که معادل ۳۶/۴ درصد از کل یارانه پرداختی از محل ردیف بودجه‌ای مزبور می‌باشد.

در سال ۱۳۹۳، توزیع کود شیمیایی توسط دولت با افزایش ۳۳/۰ درصدی نسبت به سال گذشته به ۲۱۹۳ هزار تن رسید. در این سال ۱۱۹۵ تن انواع سموم دفع آفات نباتی و ۳۹/۸ هزار تن انواع بذر نیز در اختیار کشاورزان قرار گرفت که نسبت به سال ۱۳۹۲ به ترتیب ۶۵/۱ و ۲۴/۰ درصد افزایش نشان می‌دهد. دولت جهت توزیع کود شیمیایی به صورت یارانه‌ای در سال ۱۳۹۳

۶/۶ و ۴/۷ میلیون تن رسید. در میان محصولات زراعی صنعتی، تولید چغندر قند با ۳۶/۴ درصد رشد از بیشترین میزان افزایش در سال مورد بررسی برخوردار بود.

۳-۳- تولیدات دامی و شیلات

براساس آمار وزارت جهاد کشاورزی، مجموع تولید محصولات دامی (گوشت قرمز، گوشت مرغ، شیر خام، تخم‌مرغ و عسل) در سال ۱۳۹۳ حدود ۱۲/۶ میلیون تن بود که نسبت به سال قبل ۵/۵ درصد افزایش یافت.

جدول ۳-۵- تولید محصولات دامی (هزار تن)

درصد تغییر	سال		
	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
۴/۰	۷۸۵	۷۵۵	گوشت قرمز
۶/۴	۸۸۰۰	۸۲۶۸	شیر خام
۳/۴	۲۰۳۳	۱۹۶۷	گوشت مرغ
۳/۵	۹۲۵	۸۹۳	تخم‌مرغ
۴/۳	۷۸	۷۵	عسل
۵/۵	۱۲۶۲۱	۱۱۹۵۸	جمع کل

ماخذ: وزارت جهاد کشاورزی

در سال ۱۳۹۳، تولید محصولات شیلات حدود ۹۴۷ هزار تن بود که نسبت به سال قبل ۷/۱ درصد افزایش داشت. ۵۶/۶ و ۴/۲ درصد از محصولات مذکور به ترتیب از آب‌های جنوب و شمال صید شد و ۳۹/۳ درصد از محل آبی‌پروری استحصال شد. در این سال مقدار و ارزش صادرات محصولات مختلف شیلات به ترتیب ۷۲ هزار تن و ۳۰۰ میلیون دلار بود که نسبت به سال قبل به ترتیب ۰/۰۲ و ۱/۴ درصد کاهش نشان می‌دهد.

جدول ۳-۶- وضعیت تولید و صادرات شیلات

درصد تغییر (۱)	سال		تولید
	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
۷/۱	۹۴۷	۸۸۵	آب‌های جنوب
۱۳/۱	۵۳۶	۴۷۴	آب‌های شمال
-۱/۹	۴۰	۴۰	آبی‌پروری
۰/۳	۳۷۲	۳۷۱	صادرات
-۱/۴	۳۰۰	۳۰۴	ارزش
*	۷۲	۷۲	مقدار

ماخذ: وزارت جهاد کشاورزی، سازمان شیلات ایران
۱- براساس ارقام اصلی محاسبه شده‌اند.

فصل ۳ کشاورزی

در مجموع مبلغ ۳/۰ هزار میلیارد ریال اعتبار تخصیص داد و به شرکت خدمات حمایتی کشاورزی پرداخت کرد که نسبت به سال قبل ۱۵۰/۶ درصد افزایش نشان می‌دهد.

آب» ۲۱/۱ هزار میلیارد ریال بود که نسبت به سال قبل ۵/۳ درصد کاهش داشت. بدین ترتیب، از مجموع رقم مصوب اعتبارات ملی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای فصول مزبور در قانون بودجه کل کشور (۳۰/۹ هزار میلیارد ریال)، ۶۸/۳ درصد تحقق یافت.

جدول ۳-۸- عملکرد پرداخت یارانه در سال ۱۳۹۳
موضوع ردیف بودجه‌ای ۵۲۰۰۰۰ (میلیارد ریال)

مبلغ	سهم از کل	
۵۰۵۵	۳/۳	یارانه نهاده‌ها و عوامل تولید کشاورزی
۲۳۴۳۸	۱۵/۴	یارانه کالاهای اساسی (۱)
۳۰/۲	۰/۰	پرداخت ضرر و زیان و یارانه سود خریده‌های تضمینی محصولات کشاورزی
۵۸۲	۰/۴	کمک زیان شرکت مادر تخصصی مدیریت منابع آب ایران
۶۸۲	۰/۴	تفاوت قیمت تعیین شده و تکلیف شده کالاها و خدمات و جبران ضرر و زیان ناشی از آن و تسویه موارد قبلی
۲۵۴۴۸	۱۶/۸	یارانه نان
۵۵۲۳۶	۳۶/۴	جمع مصارف بخش کشاورزی
۱۵۱۷۶۳	۱۰۰/۰	کل یارانه پرداختی

اعتبارات پرداخت شده بابت طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای- ملی فصل «کشاورزی و منابع طبیعی» ۵/۸ هزار میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال قبل ۱۱/۹ درصد کاهش داشت. در این سال برنامه ساماندهی اراضی کشاورزی با سهم ۵۷/۹ درصدی، بیشترین سهم از اعتبارات فصل «کشاورزی و منابع طبیعی» را به خود اختصاص داد.

اعتبارات ملی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برای توسعه منابع آب در سال ۱۳۹۳ با ۲/۶ درصد کاهش نسبت به سال قبل به ۱۵/۳ هزار میلیارد ریال رسید. برنامه تامین و عرضه آب (شامل طرح‌های مختلف سدسازی، شبکه‌های آبیاری و زهکشی و آبرسانی به شهرها و صنایع در سطح کشور) همانند سال‌های گذشته با ۸۸/۴ درصد سهم، بیشترین سهم از پرداخت‌های عمرانی به امور توسعه آب را به خود اختصاص داد.

ماخذ: وزارت امور اقتصادی و دارایی

۱- شامل یارانه کالاهای اساسی و هزینه‌های کنترل و تنظیم بازار کلیه کالاها و محصولات کشاورزی و دام و شیلات و سایر کالاها، هزینه بازرسی کالا و خدمات، یارانه اصل و سود و جریمه تسهیلات و مابه‌التفاوت سود و کارمزد، سایر یارانه‌ها از جمله صادراتی و سایر بدهی‌ها و تعهدات دستگاه‌های اجرایی و تامین کالاها و خدمات ضروری می‌باشد.

۳-۶- سرمایه‌گذاری دولت

مطابق آمار وزارت امور اقتصادی و دارایی، در سال ۱۳۹۳ عملکرد اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای- ملی دولت برای توسعه «کشاورزی و منابع طبیعی» و «منابع

جدول ۳-۹- عملکرد اعتبارات ملی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برای توسعه «کشاورزی و منابع طبیعی» و «منابع آب» (میلیارد ریال)

سال	سهم (درصد)		درصد تغییر	۱۳۹۳	
	۱۳۹۲	۱۳۹۳		مبلغ مصوب	درصد تحقق
کشاورزی و منابع طبیعی	۶۵۷۲/۱	۵۷۹۲/۸	-۱۱/۹	۸۰۵۹/۲	۷۱/۹
منابع آب	۱۵۷۰۲/۲	۱۵۲۹۱/۳	-۲/۶	۲۲۷۹۱/۵	۶۷/۱
کل	۲۲۲۷۴/۳	۲۱۰۸۴/۱	-۵/۳	۳۰۸۵۰/۸	۶۸/۳

ماخذ: وزارت امور اقتصادی و دارایی و قوانین بودجه سال‌های ۹۳-۱۳۹۲

۱۷/۵ درصد رشد نسبت به پایان سال قبل به ۵۳۷/۰ هزار میلیارد ریال بالغ شد. از این میزان، سهم بخش غیر دولتی کشاورزی ۹۹/۱ درصد بود.

۳-۷- تسهیلات بانکی

در پایان سال ۱۳۹۳، مانده تسهیلات اعطایی بانک‌ها و موسسات اعتباری به بخش‌های دولتی و غیر دولتی کشاورزی با

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۳

جدول ۳-۱۰- مانده تسهیلات اعطایی بانکها و موسسات اعتباری به بخش غیر دولتی و دولتی کشاورزی (۱)

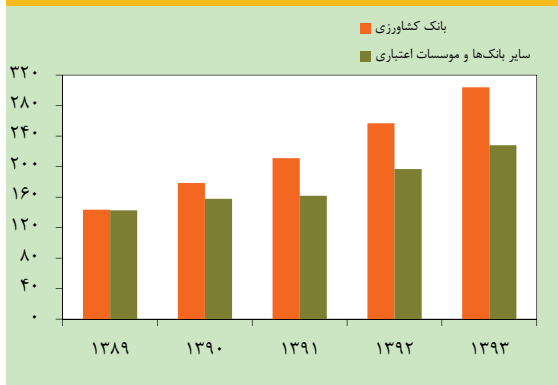
سهم (درصد)		درصد تغییر	پایان سال		
۱۳۹۳	۱۳۹۲		۱۳۹۳	۱۳۹۲	
۹۹/۱	۹۹/۳	۱۷/۳	۵۳۲/۱	۴۵۳/۷	بخش غیر دولتی
۵۶/۶	۵۶/۲	۱۸/۴	۳۰۴/۱	۲۵۶/۹	بانک کشاورزی
۴۲/۵	۴۳/۱	۱۵/۹	۲۲۸/۱	۱۹۶/۹	سایر بانکها و موسسات اعتباری
۰/۹	۰/۷	۴۹/۳	۴/۹	۳/۳	بخش دولتی
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۷/۵	۵۳۷/۰	۴۵۷/۰	جمع کل

۱- بدون احتساب سود و درآمد سالهای آتی می باشد.

در قالب تسهیلات غیر تکلیفی و ۱۱/۶ درصد در قالب تسهیلات تکلیفی و «وجوه اداره شده و قراردادهای» پرداخت شد.

ترکیب تسهیلات پرداختی بانک کشاورزی برحسب عقود اسلامی در سال ۱۳۹۳ نشان دهنده سهم بالای عقد مشارکت مدنی در میان سایر عقود است. در این سال حدود ۱۳۶/۱ هزار میلیارد ریال تسهیلات در قالب عقد مشارکت مدنی پرداخت شد که ۵۳/۶ درصد از کل تسهیلات را به خود اختصاص داد و نسبت به مبلغ تسهیلات پرداختی در سال قبل ۳۲/۸ درصد افزایش نشان می دهد.

نمودار ۳-۲- مانده تسهیلات اعطایی بانکها به بخش غیر دولتی کشاورزی (هزار میلیارد ریال)

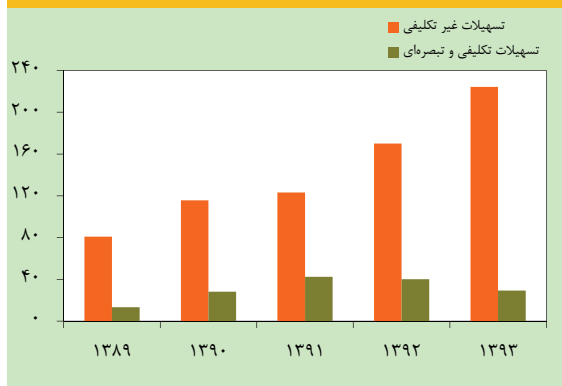

در پایان سال ۱۳۹۳، مانده تسهیلات اعطایی بانک کشاورزی به بخش غیر دولتی کشاورزی به ۳۰۴/۱ هزار میلیارد ریال رسید که در مقایسه با سال قبل ۱۸/۴ درصد افزایش داشت.

در سال مورد بررسی، سهم بانک کشاورزی از کل مانده تسهیلات اعطایی به بخش دولتی و غیر دولتی کشاورزی ۵۶/۸ درصد بود که در مقایسه با سهم مزبور در سال ۱۳۹۲، ۰/۳ واحد درصد افزایش داشت.

بانک کشاورزی در سال ۱۳۹۳ در مجموع حدود ۲۵۳/۷ هزار میلیارد ریال در قالب تسهیلات غیر تکلیفی، تکلیفی و «وجوه اداره شده و قراردادهای» پرداخت نمود که ۲۰/۷ درصد نسبت به سال قبل افزایش یافت. از کل تسهیلات پرداختی توسط بانک کشاورزی ۸۸/۴ درصد (۲۲۴/۳ هزار میلیارد ریال)

نمودار ۳-۳- تسهیلات اعطایی بانک کشاورزی (هزار میلیارد ریال)

بررسی ترکیب تسهیلات اعطایی بانک کشاورزی از نظر نوع مصرف نشان می دهد که پرداخت های بانک مزبور بابت فعالیت «زراعت و باغداری» بالاترین سهم (۳۲/۸ درصد) از کل تسهیلات را به خود اختصاص داد و با ۱۸/۸ درصد افزایش نسبت به سال قبل به ۸۳/۱ هزار میلیارد ریال رسید.

فصل ۳ کشاورزی

اعطایی بانک کشاورزی را به خود اختصاص داد. در مقابل، تسهیلات با دوره بازپرداخت کوتاه مدت بیشترین سهم (۶۸/۳ درصد) را داشته است.

بررسی تسهیلات اعطایی بانک کشاورزی برحسب مدت زمان بازپرداخت نشان می‌دهد که تسهیلات اعطایی بلندمدت با ۱۴/۴ درصد افزایش، سهم محدود ۵/۸ درصدی از کل تسهیلات

جدول ۳-۱۱- تسهیلات اعطایی بانک کشاورزی برحسب مدت زمان بازپرداخت

(هزار میلیارد ریال)

سهم(درصد)	سال		درصد تغییر	سهم(درصد)	
	۱۳۹۲	۱۳۹۳		۱۳۹۲	۱۳۹۳
کوتاه مدت	۱۳۴/۵	۱۷۳/۲	۲۸/۷	۶۴/۰	۶۸/۳
میان مدت	۶۲/۸	۶۵/۷	۴/۶	۲۹/۹	۲۵/۹
بلندمدت	۱۲/۹	۱۴/۸	۱۴/۴	۶/۱	۵/۸
کل	۲۱۰/۲	۲۵۳/۷	۲۰/۷	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰

ماخذ: بانک کشاورزی

تأمین می‌شود، به طوری که سهم یارانه‌های دولتی از کل غرامت پرداختی در سال زراعی ۹۳-۱۳۹۲ حدود ۶۸/۵ درصد بود و تنها ۳۱/۵ درصد از محل حق بیمه دریافتی از کشاورزان تأمین شد. یادآوری می‌شود با توجه به عدم ایفای به موقع تعهدات دولت در خسارت پرداختی، بانک کشاورزی طی سال‌های گذشته همواره نسبت به تأمین کسری صندوق بیمه کشاورزی اقدام کرده است.

۳-۸- بیمه محصولات کشاورزی

مجموع خسارت پرداختی توسط صندوق بیمه کشاورزی به فعالیت‌های مختلف بخش کشاورزی در سال زراعی ۹۳-۱۳۹۲ حدود ۸/۹ هزار میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال زراعی قبل ۱۰/۶ درصد افزایش یافت.

با توجه به ماهیت زیان‌ده بودن این صندوق، همواره بخش عمده‌ای از غرامت پرداختی از محل یارانه‌های دولتی

جدول ۳-۱۲- عملکرد صندوق بیمه کشاورزی

خسارت پرداختی(میلیارد ریال)	سطح بیمه شده		درصد تغییر	خسارت پرداختی(میلیارد ریال)	
	۱۳۹۲	۱۳۹۳		۱۳۹۲	۱۳۹۳
زراعت(هزار هکتار)	۴۲۶۱	۳۸۸۹	-۸/۷	۲۲۶۱	۲۳۲۵
باغات(هزار هکتار)	۵۰۶	۵۵۱	۸/۸	۳۵۵۶	۴۳۸۸
دام(هزار واحد دامی)	۱۱۳۳۴	۸۹۶۹	-۲۰/۹	۵۹۵	۷۴۶
طیور(میلیون قطعه)	۹۴۳	۹۷۶	۳/۵	۱۴۹۲	۱۳۷۶
آبزیان(هزار متر مربع)	۶۵۴۰۲	۴۴۹۵۸	-۳۱/۳	۱۵	۲۲
منابع طبیعی(هزار هکتار)	۲۹۹۶	۳۱۰۵	۳/۶	۳	۱۵
جمع کل	-	-	-	۸۰۲۲	۸۸۷۱

ماخذ: صندوق بیمه کشاورزی

اراضی تحت پوشش نسبت به سال قبل ۶/۹ درصد کاهش داشت. صندوق بیمه کشاورزی بابت خسارات وارده به اراضی زراعی و باغی تحت پوشش بیمه ۶/۷ هزار میلیارد ریال غرامت پرداخت کرد که در مقایسه با سال قبل ۱۳/۴ درصد افزایش نشان می‌دهد.

براساس گزارش صندوق بیمه کشاورزی، در سال زراعی ۹۳-۱۳۹۲، حدود ۴/۴ میلیون هکتار از اراضی زیر کشت بیش از ۶۰ محصول زراعی و باغی در برابر زیان‌های ناشی از عوامل قهری و طبیعی تحت پوشش بیمه این صندوق قرار گرفت. وسعت

جدول ۳-۱۳- اراضی زراعی و باغی بیمه شده و خسارت پرداخت شده به کشاورزان

سهم (درصد)	درصد تغییر	خسارت پرداختی (میلیارد ریال)		سهم (درصد)	درصد تغییر	سطح اراضی بیمه شده (هزار هکتار)	
		۱۳۹۳	۱۳۹۲			۱۳۹۳	۱۳۹۲
۲۴/۷	۷/۴	۱۶۶۰	۱۵۴۶	۶۵/۵	-۰/۵	۲۹۰۷	۲۹۲۲
۱/۸	-۶۳/۴	۱۱۸	۳۲۳	۳/۳	-۱۶/۴	۱۴۶	۱۷۴
۳/۶	-۲/۱	۲۳۸	۲۴۳	۱۰/۵	-۲۷/۱	۴۶۸	۶۴۲
۰/۴	۱۱۰/۰	۲۶	۱۲	۱/۰	۱۳/۸	۴۲	۳۷
۰/۵	۱۱/۰	۳۱	۲۸	۱/۰	-۱۳/۴	۴۲	۴۹
۹/۵	۲۰/۸	۶۴۱	۵۳۱	۲/۵	۴/۶	۱۰۹	۱۰۴
۵۹/۶	۲۳/۶	۳۹۹۸	۳۲۳۴	۱۶/۳	-۱۳/۶	۷۲۵	۸۳۹
۱۰۰/۰	۱۳/۴	۶۷۱۳	۵۹۱۸	۱۰۰/۰	-۶/۹	۴۴۴۰	۴۷۶۷

ماخذ: صندوق بیمه کشاورزی

۳۷۶۴ فقره رسید که در مقایسه با سال قبل به ترتیب ۲/۸ درصد افزایش و ۳/۲ درصد کاهش نشان می دهد.

در سال مورد بررسی، شبکه تعاونی های روستایی حدود ۲/۷ میلیون تن انواع محصولات کشاورزی را با قیمت های توافقی خریداری کردند که در مقایسه با عملکرد سال قبل با ۲۲/۸ درصد کاهش مواجه بود. در این سال ۸۸۰ هزار تن انواع محصولات کشاورزی به صورت تضمینی توسط تعاونی ها خریداری شد.

۳-۱۰- بازرگانی خارجی در بخش کشاورزی

۳-۱۰-۱- صادرات

براساس آمار وزارت جهاد کشاورزی، در سال ۱۳۹۳ مقدار ۵/۵ میلیون تن انواع کالای کشاورزی به ارزش ۶/۷ میلیارد دلار به خارج از کشور صادر شد که نسبت به سال قبل از آن به لحاظ وزن ۳۳/۱ درصد و به لحاظ ارزش ۲۴/۷ درصد افزایش یافت. در این سال صادرات کالاهای کشاورزی ۶/۸ درصد از وزن و ۱۸/۴ درصد از ارزش کل صادرات گمرکی کشور را به خود اختصاص داد.

در سال مورد بررسی، گروه محصولات زراعی به لحاظ وزن ۵۵/۱ درصد از کل صادرات کشاورزی را شامل می شد، لیکن گروه محصولات باغی علی رغم سهم وزنی ۱۹/۶ درصدی، معادل ۴۱/۴ درصد از ارزش صادرات کشاورزی را به خود اختصاص داد.

۳-۹- عملکرد شرکت ها و اتحادیه های تعاونی روستایی،

زنان و کشاورزی

براساس گزارش سازمان مرکزی تعاون روستایی، در پایان سال ۱۳۹۳ تعداد شرکت های تعاونی روستایی، زنان و کشاورزی در کشور به ۵۱۱۳ شرکت رسید. تا پایان این سال شرکت های مزبور ۵/۵ میلیون نفر از روستاییان را تحت پوشش خود قرار دادند که البته از نظر تعداد شرکت و تعداد اعضا در مقایسه با پایان سال قبل به ترتیب ۱/۷ و ۰/۱ درصد افزایش دارد.

جدول ۳-۱۴- وضعیت شرکت ها و اتحادیه های

تعاونی روستایی، زنان و کشاورزی

درصد تغییر	پایان سال	
	۱۳۹۳	۱۳۹۲
شرکت ها		
	۵۰۲۷	۵۱۱۳
تعداد	۵۴۵۷	۵۴۶۵
تعداد اعضا (هزار نفر)	۳۴۱۹	۳۶۷۵
میزان سرمایه (میلیارد ریال)	اتحادیه ها	
تعداد	۳۹۸	۴۰۹
تعداد شرکت های عضو	۳۸۸۸	۳۷۶۴
میزان سرمایه (میلیارد ریال)	۷۵۳	۹۲۴

ماخذ: سازمان مرکزی تعاون روستایی

در پایان سال ۱۳۹۳، تعداد اتحادیه های روستایی و کشاورزی شهرستان به ۴۰۹ و تعداد شرکت های عضو نیز به

(ارزش: میلیون دلار)

جدول ۳-۱۵- صادرات محصولات کشاورزی

(وزن: هزار تن)

درصد تغییر	۱۳۹۳		۱۳۹۲		
	ارزش	وزن	ارزش	وزن	
۸۲/۶	۷۴/۱	۲۱۵	۶۲۰	۱۱۸	دام و طیور(۱)
-۱۵/۵	-۱۷/۱	۵۹	۲۰۲	۷۰	شیلات
۴۴/۵	۴۳/۰	۳۰۴۴	۱۲۲۹	۲۱۰۷	محصولات زراعی(۲)
۲۹/۳	۲۹/۲	۱۰۸۶	۲۷۸۸	۸۴۰	محصولات باغی
۱۰/۳	۶/۳	۱۱۲۳	۱۹۰۱	۱۰۱۸	فراآورده‌های غذایی
۳۳/۱	۲۴/۷	۵۵۲۸	۶۷۴۰	۴۱۵۳	کل صادرات کشاورزی
۱/۷	۱/۳	۶/۸	۱۸/۴	۵/۱	سهم بخش کشاورزی از کل صادرات غیر نفتی(۳)

۱- شامل اقلام صادرات داروهای دامپزشکی نیز می‌باشد.
 ۲- شامل محصولات جنگل و مرتع نیز می‌باشد.
 ۳- تغییرات برحسب واحد درصد می‌باشد.

ماخذ: وزارت جهاد کشاورزی
 ۲- شامل محصولات جنگل و مرتع نیز می‌باشد.

۳-۱۰-۲- واردات

تشکیل می‌دهد. میانگین ارزش هر تن کالای کشاورزی وارداتی ۵۴۲ دلار بود که نسبت به رقم مشابه سال گذشته ۲۶/۲ درصد کاهش داشت.
 واردات گندم در سال ۱۳۹۳ معادل ۷/۲ میلیون تن بود که در مقایسه با واردات ۴/۰ میلیون تنی سال قبل از آن ۸۲/۷ درصد افزایش یافت.

مطابق آمار وزارت جهاد کشاورزی، در سال ۱۳۹۳ حدود ۲۲/۷ میلیون تن محصولات مختلف کشاورزی به ارزش ۱۲/۳ میلیارد دلار وارد کشور شد که در مقایسه با سال قبل از نظر وزن ۲۳/۱ درصد افزایش و از نظر ارزش ۹/۱ درصد کاهش نشان می‌دهد. واردات کالاهای مذکور ۲۲/۹ درصد از ارزش و ۵۲/۷ درصد از وزن کل کالاهای وارداتی به کشور را

(ارزش: میلیون دلار)

جدول ۳-۱۶- واردات محصولات کشاورزی

(وزن: هزار تن)

درصد تغییر	۱۳۹۳		۱۳۹۲		
	ارزش	وزن	ارزش	وزن	
-۳۱/۹	-۲۴/۵	۱۰۸	۵۴۷	۱۵۸	دام و طیور(۱)
۶۰/۰	۷۰/۸	۶۲	۱۶۷	۳۹	شیلات
۳۶/۹	-۱/۵	۱۹۵۸۶	۸۴۷۲	۱۴۳۰۶	محصولات زراعی(۲)
۱۳/۸	-۴/۶	۵۵۹	۷۱۰	۴۹۱	محصولات باغی
-۳۱/۲	-۲۸/۷	۲۳۵۴	۲۳۹۶	۳۴۲۱	فراآورده‌های غذایی
۲۳/۱	-۹/۱	۲۲۶۶۹	۱۲۲۹۱	۱۸۴۱۵	کل واردات کشاورزی
-۲/۰	-۴/۳	۵۲/۷	۲۲/۹	۵۴/۷	سهم بخش کشاورزی از کل واردات(۳)

۱- شامل اقلام واردات داروهای دامپزشکی نیز می‌باشد.
 ۲- تغییرات برحسب واحد درصد می‌باشد.

ماخذ: وزارت جهاد کشاورزی
 ۲- شامل محصولات جنگل و مرتع نیز می‌باشد.

متوسط ارزش هر تن محصول صادراتی بخش کشاورزی در سال ۱۳۹۳ با ۶/۳ درصد کاهش به ۱۲۱۹ دلار رسید. با توجه به ترکیب واردات و صادرات بخش کشاورزی، رابطه مبادله این بخش از ۱/۸ در سال ۱۳۹۲ با افزایش ۲۶/۹ درصدی به ۲/۲ در سال ۱۳۹۳ رسید.

تحوالات بخش کشاورزی در حوزه تولید و تجارت خارجی کشاورزی سبب شد که کسری تراز بازرگانی این بخش با ۳۱/۷ درصد کاهش نسبت به سال قبل به ۵/۶ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۳ برسد.

جدول ۳-۱۸- وضعیت رابطه مبادله بخش کشاورزی (دلار/تن)

درصد تغییر	سال		
	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
-۶/۳	۱۲۱۹	۱۳۰۲	متوسط ارزش صادراتی
-۲۶/۲	۵۴۲	۷۳۵	متوسط ارزش وارداتی
۲۶/۹	۲/۲	۱/۸	رابطه مبادله

(میلیون دلار) جدول ۳-۱۷- تراز بازرگانی^(۱) محصولات کشاورزی

درصد تغییر	سال		
	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
-۹/۱	۱۲۲۹۱	۱۳۵۲۹	واردات
۲۴/۷	۶۷۴۰	۵۴۰۶	صادرات
-۳۱/۷	۵۵۵۱	۸۱۲۳	کسری تراز بازرگانی

۱- براساس طبقه‌بندی و آمار وزارت جهاد کشاورزی می‌باشد.